

LIETUVOS INOVACIJŲ INFRASTRUKTŪROS ORGANIZACIJOS: INOVACINIŲ PASLAUGŲ PLĖTROS KRYPTYS

Alvydas Baležentis, Martyna Žalimaitė

Mykolo Romerio universitetas

Valstybės inovatyvumą bei konkurencingumą lemia inovacijų infrastruktūros išvystymas ir inovacinių paslaugų lygis. Svarbu nustatyti tokias inovacinių paslaugų plėtros kryptis, kurios būtų prioritetinės ir paslaugas teikiančioms organizacijoms, ir paslaugas gaunančioms įmonėms. Tyrimo problema – inovacijų infrastruktūros organizacijų teikiamų paslaugų plėtros kryptys. Tyrimo objektas – Lietuvos inovacijų infrastruktūros organizacijos. Tyrimo tikslas – pasiūlyti Lietuvos inovacijų infrastruktūros organizacijų inovacinių paslaugų plėtros kryptis. Tyrimo uždaviniai: 1) sugrupuoti inovacijų infrastruktūros organizacijas pagal inovacines paslaugas; 2) nustatyti pagrindines inovacinių paslaugų plėtros kryptis; 3) įvertinti inovacinių paslaugų plėtros kryptų svarbą. Tyrimo metodai: mokslinės literatūros analizė, internetinių šaltinių analizė, ekspertiniai vertinimai. Straipsnyje pateikiamas Lietuvos inovacijų infrastruktūros organizacijų grupavimas pagal paslaugas į tokias grupes: inovacijų skatinimas valstybės lygmenyje, tarpininkavimo vaidmuo, tiesioginis ryšys su įmonių inovacijomis. Straipsnyje nustatytos inovacijų infrastruktūros organizacijų paslaugų plėtros kryptys – rizikos ir finansų valdymas, tarptautiškumo ir klasterizacijos vystymas, verslumo skatinimas, kūrybiškumo ir inovatyvumo ugdymas, idėjų komercializavimas, inovatyvių produktų vystymas – ir jų svarba. Tyrimo rezultatus tikslinga taikyti inovacijų infrastruktūros organizacijų paslaugų pasiūlos ir paklausos tyrimuose bei tobulinime.

Pagrindiniai žodžiai: inovacijos, inovacijų infrastruktūros organizacijos, inovacinės paslaugos, inovacijų strateginis valdymas.

JEL kodai: O310, M200.

Įvadas

Tyrimo aktualumas. Inovacijų infrastruktūros organizacijos – viena iš svarbiausių šalies inovacijų sistemos sudėtinių dalių, nuo kurios žymia dalimi priklauso įmonių, o tuo pačiu ir visos valstybės inovatyvumas.

Pasak A. Jakubavičiaus, R. Jucevičiaus ir kt. (2008), inovacijų infrastruktūros organizacijoms priskiriamos mokslo institucijos, inovacijų ir verslo centrai, mokslo ir technologijų parkai, verslo inkubatoriai, agentūros, finansinės institucijos, konsultacinės įmonės bei asociatyvinės verslo organizacijos.

Inovacijų portalas www.inovacijos.lt inovacijų paramos sistemą įvardija kaip nefinansinę paramą inovacijoms teikiančių valstybinių ir viešųjų įstaigų tinklą, kuriam priskiriami inovacijų centrai, mokslo ir technologijų parkai, verslo inkubatoriai, verslo informaciniai centrai, agentūros bei asociatyvinės verslo organizacijos (Paramos ..., 2005).

Europos Komisijos parengtoje ataskaitoje apie Lietuvos mokslinių tyrimų bei inovacijų politikos sistemą atsispindi trys inovacijų sistemos dalyvių grupės: pagrindiniai inovacijų politikos vykdytojai, inovacijų paramos organizacijos bei privatūs ūkio subjektai – įmonės (Country ..., 2006).

Užsienio autoriai, aptardami inovacines paslaugas, akcentuoja jų rinkodarą: pasiūlą ir paklausą. (Hassik, 2002; Tidd, Hull, 2003; Ramstad, 2009).

Pagal Europos inovacijų švieslentę, kurioje pateikiamas suminis inovacijų indeksas (SII), Lietuva patenka į „pradedančiųjų inovatorių“ grupę (angl. *Modest innovators*), kuri nurodoma kaip lėčiausiai inovacinę veiklą vystanti šalis (augimo reitingas -0,7 proc.), lyginant su ES šalių vidurkiu (Innovation..., 2011). Lietuva, užimdama 25 vietą (SII – 0,227) iš 27 ES šalių ženkliai atsilieka nuo ES šalių vidurkio (0,516). Ši vieta rodo, jog Lietuvos inovacinės veiklos plėtra vystoma gana ribotai.

Atsižvelgiant į lėtą inovacinės veiklos plėtrą Lietuvoje, aktualu nustatyti tokias plėtros kryptis, kurios būtų priimtinos, prioritetinės ir paslaugas teikiančioms organizacijoms, ir paslaugas gaunančioms įmonėms.

Tyrimo problema – inovacijų infrastruktūros organizacijų inovacinių paslaugų plėtros kryptys. Nepakankamai ištirta inovacinių paslaugų plėtros galimybės ir jų reikšmingumas įmonėms.

Tyrimo objektas – Lietuvos inovacijų infrastruktūros organizacijos.

Tyrimo tikslas – pasiūlyti Lietuvos inovacijų infrastruktūros organizacijų inovacinių paslaugų plėtros kryptis.

Tyrimo uždaviniai: 1) sugrupuoti inovacijų infrastruktūros organizacijas pagal inovacines paslaugas; 2) nustatyti pagrindines inovacinių paslaugų plėtros kryptis; 3) įvertinti inovacinių paslaugų plėtros krypčių svarbumą įmonėms.

Tyrimo metodai: mokslinės literatūros analizė, internetinių šaltinių analizė, ekspertiniai vertinimai.

Tyrimo periodas: 2009–2011 m.

Informacijos šaltiniai. Tyrimas remiasi mokslinių tyrimų rezultatais, ekspertų vertinimais, Lietuvos inovacijų infrastruktūros organizacijų internetinių svetainių medžiaga, teisės aktais.

Tyrimo metodika. Numatytų tyrimo uždavinių sprendimas atliktas trimis etapais:

1. Inovacijų infrastruktūros organizacijų grupavimas pagal teikiamas inovacines paslaugas.
2. Pagrindinių inovacinių paslaugų plėtros krypčių nustatymas.
3. Inovacinių paslaugų plėtros krypčių svarbumo įmonėms vertinimas.

1. Inovacijų infrastruktūros organizacijų grupės pagal teikiamas paslaugas

Inovacijų infrastruktūros organizacijos vykdo specializuotą veiklą, t. y. teikia paslaugas. Inovacijų infrastruktūros organizacijų grupavimas pagal atliekamas paslaugas atliktas, susisteminus jų interneto svetainėse pateiktą informaciją (www.lic.lt, www.invega.lt, www.zef.lt, www.mita.lt ir kt.). Grupavimą atliko kompetentingi ekspertai, atstovaujantys visoms inovacijų infrastruktūros organizacijų grupėms.

Ekspertinis vertinimas atliktas nustatyta tvarka. Pirmiausia ekspertai nustatė svarbiausius klasifikavimo požymius, po to – pagal nustatytus požymius buvo suklasifikuotos inovacijų infrastruktūros organizacijos (1 lent.).

1 lentelė. Inovacijų infrastruktūros organizacijų grupavimas pagal paslaugas

Organizacija, interneto svetainė	Paslaugų grupė
UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ (INVEGA) www.invega.lt	Inovacijų skatinimas valstybės lygmenyje
Verslo Lietuva www.verslolietuva.lt	
Mokslo ir studijų stebėsenos centras (MOSTA) www.mosta.lt	
Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra (MITA) www.mita.lt	
Žinių ekonomikos forumas (ŽEF) www.zef.lt	Tarpininkavimo vaidmuo
Lietuvos pramonininkų konfederacija (LPK) www.lpk.lt	
Lietuvos inovacijų centras (LIC) www.lic.lt	Tiesioginis ryšys su įmonių inovacijomis
Mokslo ir technologijų parkai (MTP) www.inovacijos.lt/index.php?123223897	
Verslo inkubatoriai (VI) www.inovacijos.lt/index.php?-777307810	
Verslo informacijos centrai (VIC) www.verslolietuva.lt/lt/verslo-informacijos-centrai	

Prie inovacijų paramos organizacijų, besiorientuojančių į inovacijų skatinimą *valstybiniu lygmeniu* ekspertų priskirtos INVEGA, Verslo Lietuva, MOSTA bei MITA, kurios paprastai kuruoja nacionalinius bei Europos Sąjungos finansinius instrumentus, dalyvauja rengiant inovacinius projektus Lietuvos bei Europos Sąjungos lygmenyse, yra atsakingos už verslo sąlygų, darančių įtaką inovacinės veiklos eigai bei rezultatams, priežiūrą ir jų gerinimą. Kadangi inovacijos remiasi mokslu, žiniomis, reikšminga išskirti ir veiksmingos studijų, aukštojo mokslo bei, apskritai, švietimo sistemos poveikį inovacijų plėtrai. Mokslo ir studijų stebėsenos centras prisideda prie konkurencingumo bei inovatyvumo skatinimo ruošiant kokybiškas studijų programas bei pagal jas atsakingai parengiant jaunuosius specialistus.

ŽEF bei LPK įvardintos kaip *tarpininkavimo vaidmenį* atliekančios organizacijos, kurios yra nepriklausomos nuo valstybinės valdžios asociacijos, vienijančios tiek verslo, tiek švietimo, mokslo, politikos atstovus. Organizacijos skatina mokslo ir verslo partnerystę, konkurencingumą, remiantis mokslu bei inovatyviomis idėjomis, talkina, siekiant plėtoti inovacijų sritį.

Trečiajai grupei priskirtos LIC, MTP, VI bei VIC savo bendradarbiavime su inovatyviomis, perspektyviomis įmonėmis bei viešuoju sektoriumi *turi tiesioginį ryšį su įmonių inovacijomis* tiek paslaugų teikimo prasme, tiek inovacijų skatinimo prasme bei plėtra regionuose.

Toks organizacijų grupavimas pagal teikiamas paslaugas leido atlikti ekspertinį inovacinių paslaugų pasiūlos-paklausos vertinimą.

2. Pagrindinių inovacinių paslaugų plėtros kryptių nustatymas

Ekspertų atranka. Antrajame tyrimo etape atrinkti ekspertai pagal tokius atrankos kriterijus: 1) užimamos pareigos ir darbas inovacijų infrastruktūros organizacijoje; 2) universitetinis išsilavinimas; 3) darbo patirtis inovacijų srityje – ne mažiau kaip

3 metai; 4) publikacijos, pranešimai inovacijų tematika. Tyrime dalyvavo šeši ekspertai – po du ekspertus iš kiekvienos organizacijų grupės.

Ekspertinio vertinimo procedūra. Interviu metu ekspertams buvo pateiktas atviras klausimas: „Kokiomis paslaugomis inovacijų infrastruktūros organizacijų veikla turėtų būti papildyta arba kokios teikiamos paslaugos yra plėstinos?“.

Vertinimo rezultatai. Kadangi ekspertai atstovavo inovacijų infrastruktūros organizacijoms, gauti vertinimai charakterizuoja inovacinių paslaugų plėtros pasiūlą (2 lent.).

2 lentelė. Inovacijų infrastruktūros paslaugų plėtros kryptys: ekspertinis vertinimas

Paslaugų plėtros kryptys	Ekspertų vertinimai						Iš viso
	E1	E2	E3	E4	E5	E6	
Rizikos ir finansų valdymas	+	+	+	+	+	+	6
Tarptautiškumo ir klasterizacijos vystymas	+	+	+	+	+	+	6
Verslumo skatinimas	+	+		+	+	+	5
Kūrybiškumo ir inovatyvumo ugdymas	+		+	+	+	+	5
Idėjų komercializavimas		+	+	+		+	4
Inovatyvių produktų vystymas	+		+	+	+		4

Labiausiai plėtotinomis paslaugomis įvardytos rizikos bei finansų valdymas, tarptautiškumo ir klasterizacijos vystymas. Šiomis paslaugomis, pasak ekspertų, turėtų būti papildyta inovacijų infrastruktūros organizacijų veikla arba šių paslaugų teikimas turėtų būti sustiprintas.

Ekspertų nuomone, inovacijų paslaugas teikiančios organizacijos turi ne tik konsultuoti įmones finansų valdymo klausimais, pradedant kurti įmonę bei jos gyvavimo laikotarpiu, tačiau ir plėtoti galimybes pačioms inovacijų infrastruktūros organizacijoms įsilieti į inovacijų diegimą. Akcentuojama organizacijų, padedančių įmonėms, galimybė būti naudingomis tiek savo kompetencija, tiek realiais finansiniais instrumentais. Egzistuoja stiprus ryšys tarp inovacijų naujumo laipsnio ir rizikos lygio, pavojingo tiek įmonėms, tiek konkrečioms finansinėms institucijoms, tad reikalingas naujų inovacijų finansavimo mechanizmų, lengvinančių inovacijų realizavimo procesus, kūrimas.

Ne mažiau svarbus tarptautiškumo ir klasterių vystymas, ekspertų suvokiamas ne tik kaip konkrečios šakos įmonių susivienijimo, bet ir bendradarbiavimo tarp privataus bei viešojo sektorių kūrimas. Anot ekspertų, partnerystė turėtų būti kuriama ne tik nacionaliniame, bet ir tarptautiniame lygmenyse. Įmonių konkurencingumui didinti reikalingas verslumo skatinimas, kūrybiškumo ir inovatyvumo ugdymas, idėjų komercializavimas, inovatyvių produktų vystymas. Ekspertų pastebėjimu, inovacijų infrastruktūros organizacijos viešai deklaruojamų paslaugų teikimas ne visada yra kokybiškas.

Apibendrinti ekspertų atsakymai buvo pateikti inovatyvių įmonių atstovams krypčių svarbumui įvertinti.

3. Inovacinių paslaugų plėtros kryptių svarbumo vertinimas

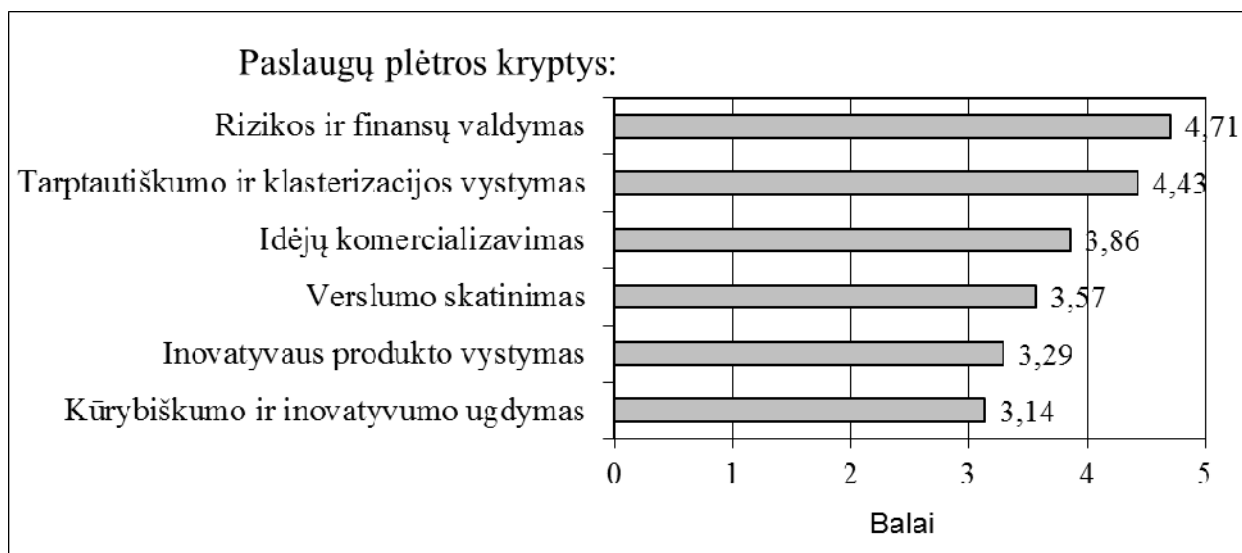
Ekspertinių įmonių atranka. Trečiajame tyrimo etape buvo atrinktos 7 inovatyvios ekspertinės įmonės – Lietuvoje rengiamo konkurso „Inovacijų prizas“ pastarųjų metų laimėtojos (Inovacijų prizas, 2011) inovatyvioms įmonėms ir/ar inovatyvaus produkto kategorijose. Pažymėtina, jog per pastaruosius metus visos apklaustos inovatyvios įmonės į rinką pateikė naujus ar patobulintus produktus, keturios iš jų savo veiklą papildė nauju ar patobulintu gamybos procesu, paslauga ir/ar organizaciniais metodais. Svarbu pažymėti, jog sukurtos inovacijos formos buvo paremtos moksliniais tyrimais. Atrinktos šios ekspertinės inovatyvios įmonės: UAB „Penki kontinentai grupė“, UAB „Ekspla“, UAB „GGF“, UAB „Viltechmeda“, UAB „Arginta“, UAB „Firma“, UAB „Gaumina“.

Ekspertinio vertinimo procedūra. Inovacinių paslaugų plėtros kryptių svarbumą įmonėms atliko septynių ekspertinių inovatyvių įmonių atstovai (ekspertai). Ekspertams pateikta užduotis – įvertinti inovacijų infrastruktūros organizacijų paslaugų plėtros kryptių svarbumą pagal penkių balų skalę. Plėtros kryptys – pagal ekspertų vertinimus antrame etape. Vertinimo skalė: 5 – labai svarbu; 4 – svarbu; 3 – vidutiniškai svarbu; 2 – mažai svarbu; 1 – visiškai nesvarbu. Galutiniam plėtros kryptių vertinimui paskaičiuoti jų svarbumo vertinimo rodikliai (3 lent.).

3 lentelė. Inovacijų infrastruktūros organizacijų paslaugų plėtros kryptių svarbumas: kiekybinis inovatyvių įmonių ekspertų vertinimas

Paslaugų plėtros kryptys	Ekspertinių įmonių vertinimai							Svarbumo vertinimo vidurkis
	EĮ1	EĮ2	EĮ3	EĮ4	EĮ5	EĮ6	EĮ7	
Rizikos ir finansų valdymas	5	5	4	5	4	5	5	4,71
Tarptautiškumo ir klasterizacijos vystymas	5	5	3	5	4	5	4	4,43
Idėjų komercializavimas	5	3	3	3	5	3	5	3,86
Verslumo skatinimas	4	4	4	4	1	4	4	3,57
Inovatyvių produktų vystymas	4	3	3	4	1	4	4	3,29
Kūrybiškumo ir inovatyvumo ugdytas	5	3	3	2	1	3	5	3,14

Vertinimo rezultatai. Pagal inovatyvių įmonių ekspertų vertinimus inovacijų infrastruktūros organizacijų veikla turėtų būti papildyta rizikos ir finansų valdymo paslauga arba jos teikimas turėtų būti sustiprintas – svarbumo vidurkis 4,71 (pav.). Kaip svarbi paslauga įvertinta tarptautiškumo ir klasterinių tinklų kūrimas bei jų vystymas, siekiant padėti įmonėms būti atviroms, bendraujančioms (svarbumo vidurkis 4,43). Kitų plėtros kryptių svarba vertinta mažiau, kadangi apklaustos inovatyvios įmonės jau yra kūrybiškos, novatoriškos ir vystančios inovatyvių produktų gamybą.

Pav. Inovacijų infrastruktūros organizacijų paslaugų plėtros kryptių prioritetai: kiekybinis inovatyvių įmonių ekspertų vertinimas

Apibendrinant tyrimo rezultatus, reikšminga palyginti ekspertų ir inovatyvių įmonių atstovų vertinimus, atliktus antrame ir trečiame tyrimo etapuose, dėl inovacinių paslaugų plėtros: vieni vertinimai atspindi plėtros pasiūlą, o kiti – paklausą. Tiek inovacijų infrastruktūros organizacijų ekspertai, tiek inovatyvių įmonių atstovai svarbiausiomis inovacinių plėtros kryptimis vertina: 1) rizikos ir finansų valdymą; 2) tarptautiškumo ir klasterizacijos vystymą. Verslumo skatinimo, inovatyvių produktų vystymo, kūrybiškumo ir inovatyvumo ugdymo paslaugų plėtra inovatyvioms įmonėms yra vidutiniškai svarbi, o ekspertai skiria šiek tiek didesnę reikšmingumą. Inovatyvios įmonės didesnę svarbą, negu ekspertai skiria idėjų komercializavimui.

Išvados

1. Inovacijų infrastruktūros organizacijos pagal teikiamas inovacines paslaugas sugrupuotos į tris grupes: atliekančios inovacijų skatinimą valstybės lygmenyje, atliekančios tarpininkavimo vaidmenį, turinčios tiesioginį ryšį su įmonių inovacijomis. Toks grupavimas sudarė galimybes ekspertiniam inovacinių paslaugų plėtros tyrimui.

2. Inovacijų infrastruktūros organizacijų ekspertų vertinimu nustatytos inovacinių paslaugų plėtros kryptys: rizikos ir finansų valdymas, tarptautiškumo ir klasterizacijos vystymas, idėjų komercializavimas, verslumo skatinimas, inovatyvių produktų vystymas, kūrybiškumo ir inovatyvumo ugdymas.

3. Inovatyvių įmonių ekspertiniais vertinimais nustatyta inovacinių paslaugų plėtros kryptių svarba (balais): rizikos ir finansų valdymas – 4,7, tarptautiškumo ir klasterizacijos vystymas – 4,4, idėjų komercializavimas – 3,7, verslumo skatinimas – 3,6, inovatyvių produktų vystymas – 3,3, kūrybiškumo ir inovatyvumo valdymas – 3,1.

4. Tyrimo rezultatus rekomenduojama taikyti inovacijų infrastruktūros organizacijų paslaugų pasiūlos ir paklausos tyrimuose bei tobulinime.

Literatūra

1. Baležentis A., Žalimaitė M. (2011). Ekspertinių vertinimų taikymas inovacijų plėtros veiksmų analizėje: Lietuvos inovatyvių įmonių vertinimas // Management theory and studies for rural business and infrastructure development. No. 3 (27).
2. Country profile: Lithuania (2006) // Private Sector Interaction in the Decision Making Processes of Public Research Policies. European Commission. – http://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/download_en/psi_countryprofile_lithuania.pdf [2011 06 06].
3. Hassik, R. (2002). Regional Innovation Support Systems: Recent Trends in Germany and East Asia // European Planning Studies, Vol. 10, No. 2. – <http://web.ebscohost.com/ehost/pdf?vid=2&hid=102&sid=496535f1-7d7e-4b87-bbdf-ee1a446db14e%40sessionmgr11> [2009 08 12].
4. Ignalinos AE regiono verslo inkubatorius, – www.iaeregionas.lt [2011 05 23].
5. Innovation Union Scoreboard 2010 (2011). – <http://www.proinno-europe.eu/metrics> [2011 08 01].
6. „Investicijų ir verslo garantijos“, UAB. – www.invega.lt [2011 05 23].
7. Jakubavičius, A., Jucevičius, R., Jucevičius, G., Kriaučionienė, M., Keršys, M. (2008). Inovacijos versle: procesai, parama, tinklaveika. – Vilnius: Lietuvos inovacijų centras.
8. Jakubavičius, A., Strazdas, R., Gečas, K. (2003). Inovacijos: procesai, valdymo modeliai, galimybės. Vilnius: Lietuvos inovacijų centras.
9. Lazdauskaitė, V., Valentinavičius, S. (2007). Mokslo, technologijų ir inovacijų politika inovaciniam verslui skatinti Lietuvoje // 10-oji Lietuvos jaunųjų mokslininkų konferencija.
10. „Verslas XXI amžiuje“ [straipsnių rinkinys]. – Vilnius: Technika.
11. Lietuvos inovacijų centras. – www.lic.lt [2011 05 23].
12. Lietuvos pramonininkų konfederacija. – www.lpk.lt [2011 05 03].
13. Lietuvos žemės ūkio universiteto Žemės ūkio mokslo ir technologijų parkas. – www.lzuu.lt/parkas [2011 05 13].
14. Mokslo ir studijų stebėsenos centras. – www.mosta.lt [2011 06 01].
15. Mokslo ir technologijų parkai. – www.inovacijos.lt/index.php?123223897 [2011 05 02].
16. Paramos inovacijoms sistema. – www.inovacijos.lt/index.php?-1573473479 [2009 10 21].
17. Ramstad, E. (2009). Expanding innovation system and policy _ an organisational perspective // Policy studies. Vol. 30, No. 5.
18. Studentų doktorantų darbų pasiūla ir paklausa verslo įmonėse (2008). Tyrimo ataskaita. Žinių ekonomikos forumas. Vilnius. – www.zef.lt/zef/uploads/file/Doktorantu_tyrimo_ataskaita.pdf [2009 07 10].
19. Tidd J., Hull F. M. (2003). Managing Service Innovation: Variations of Best Practice // Service Innovation. Organizational Responses to Technological Opportunities & Market Imperatives. Vol. 9. – Imperial College Press.
20. Verslo informacijos centrai. – www.verslilietuva.lt/lt/verslo-informacijos-centrai [2011 07 01].
21. Verslo inkubatoriai. – www.inovacijos.lt/index.php?-777307810 [2011 05 20].
22. Verslo Lietuva. – <http://www.verslolietuva.lt> [2011 05 23].
23. Žinių ekonomikos forumas. – www.zef.lt [2011 06 15].

TRENDS OF INNOVATIVE SERVICES DEVELOPMENT OF INNOVATION INFRASTRUCTURE ORGANIZATIONS OF LITHUANIA

Alvydas Baležentis, Martyna Žalimaitė
Mykolas Romeris University

Summary

Innovativeness and competitiveness of the country is determined by development of innovation infrastructure and the level of innovative services development. It's important to identify underlying trends of innovative services development for organizations providing services and for enterprises getting services as well. The following problem of the research – trends of services development providing by innovation infrastructure organizations. The subject of the research is innovation infrastructure organizations' services of Lithuania. The aim of the study was to offer trends of innovative services development of innovation infrastructure organizations of Lithuania. The three tasks were defined: 1) to group innovation infrastructure organizations by innovative services; 2) to identify the main trends of innovative services development; 3) to assess the importance of trends of innovative services development. The following methods were applied during the research: scientific literature analysis, online sources analysis, expert evaluations.

There is provided grouping of innovation infrastructure organizations of Lithuania by services: encouraging innovations in state-level, mediation, direct access to enterprises' innovations. This article discusses trends of services development providing by innovation infrastructure organizations – management of risk and finance, development of internationality and clusters, promotion of enterprise, training of creativity and innovativeness, commercialization of ideas, development of innovative products – and the importance of the trends as well.

The results of the research is appropriate for researches and development of supply and demand of innovation infrastructure organizations.

Keywords: innovations, innovation infrastructure organizations, innovative services, innovation strategic management.

JEL codes: O310, M200.

Copyright of Management Theory & Studies for Rural Business & Infrastructure Development is the property of Management Theory & Studies for Rural Business & Infrastructure Development and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.